

جمعه ایرتسی — ۱ کانون ثانی ۱۹۲۷

جلد : ۷

دردنجی سنه — نومرو ۷۷

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

مجله علمی

آبونه شرائطی سنه لکی ۲۰۰،

آلتی آیلتی ۱۰۰؛ فوق العاده

نسخه لراچون ۵۰۰ و ۳۰۰

غرو شدو .

مجموعه من هیئت نتیجه طبیبی تفسیب

ایدلمه یی اثرلر اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی داوره بشیمی کونلری هیقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه دور

اجتماعات

مللر حیاته ده اجتماعی تحاول ءك

غللری نه لدر ء ؟

۲

تحف بر تدنی حالی ده اشارت ایدم :
اوده ماضیک ایسته نه رگ عود تدر . فرانسه ده
آز طاینان بعضی ایللی مؤلفر « اختلال کارانه
ارتجاع » نظریه سی ایلری یه سور دیلر . اختلال
حالنده بولنان بر مملکت اسکی سیاسی مؤسسه
لری ایسته نه رگ آلابیلر ، بو صورتله فرانسه
جمهوریتی اسکی روما جمهوریتک حقوقی ،
تشریعی طرز لرخی احیا ایتدیکنی ظن ایتدی ،
بالخاصه تشکیلات اساسیه سنده قونسولوسلق :

consulat ، « محکمه و حکم : tribunat »
« اعیان : sénat » تمیرلری ده بوروجی حاتی ،
نقطه نظری صراحه « کوستر مکنده در » ره ستو .
واسیون « اداره سی اسکی حکومت طرز یزی
اعاده ایتک ایسته دی . ایکنجی جمهوریت .

ایلاک جمهوریتک اسملری ، عنوانلری
مجلسلرینه ویدی ، ایکنجی امپراطور لوق
برنجی امپراطور لوق قویه ایتک ایسته دی .
عرض اولنان بو کوروش محدود بر فائده سی
اولابیلر . فقط بو کوروش تعمیم ایدیلر سه
تکاملک عمومته عائد بر تلقی و اصل اولونور .
بو تلقی بشریتک تاریخنده ، کیمش ، قایب
اولش مقدم شکلره عودت کورون بر تلقیدر که
مختلف اجتماعاتجمله کوره مختلف شکلر

آلمشدر : اوکوست فونت [۱] خو جاسی
هازری سیموندن مهم اولو بور و « عضوی :
organique » . « تنقیدی : critique »
دیهه آیریدینی ایکی دوره آراسته در بر تناوب
حصوله کلیدیکنی قید ایدیوردی : برنجی
دوره ده اجتماعی بر اغوذج وجود بولور .
ایکنجی دوره ده ده بو اغوذج محو اولور ،

[۱] : قوت علم و فلسفه تاریخنه اسمنی
سیلنیز بر صورتده قید ایتش قولز بر سجاد .
اجتماعالکده پایسیمر . « معیت فلسفه دسلری »
ایله « معیت سیاست سیسته سی » عنوانلر ده کی اثرلری
اک فضل اوقوعیش ، فیکر عالی آوززنده اک درین
ایزل بر افش کتابلریدر .

بکزه دن طوتوشمش بولو طلر سناک اوت سنده
بر یسنده بایلدوردی . نهر ارغوانی بر رنک
آلمشدی . اوزا قده ، ساحله کورونن
اوچ شو آهولر ایچنده ظن اولنوردی .

کنج قاده نه دوغر و اکیلدم . « با یکنز شو
منظره ! » دیهه چکدم . فقط شاشیرمش
بر حالده صوصدم . آرتق یالکزر اوئی
کور ییوردم . اوده کل رنکنده ایدی . بو
لطیف وجودک اوزر یسنده سناک رنک لردن
بر پارچا آقشدی . ساچلری پنجه ، کوزلری
پنجه ، دیشلری پنجه ، البسه سی ، دانتلاری ،
تبعی ... اوت هر شئی پنجه ایدی . عاداتا
چیلدر ییوردم . صانکه قارشیمده جانلی
بر شفق کور ییوردم .

یاواشجه دوغر ولدی ، دوداقلرخی اوزاتدی .
بن اوره ره رنک ، چیلدر یارق اوکا تماس
ایدچکدم . سبایی ، سعادتی ، قادین حاله
تمل ایتش رؤیایی ، قانی وجودیمه قارشیمش
مفکوره نی اوپه چکدم .

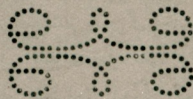
— ساچلر یکنک اوززنده بر طبرطل وار
دیدی . مکر بونک ایچین تبسم ایدی یورمش .
اوزمان باشیمه بر طوپوز ایتدی ظن ایتدم .
جائده بوتون امیدینی بردن بره قایب ایدنلر
کی بی تاب ، سسسز دوشدم .

ایسته ، خانم افندی ، هیسسی بو قادر .
بو بر چوجو قلک ، احملق ، سر سملکدر .
آرتق ایدیا سومه چکدم ، مع مافیه ... کیم یلیر ؟

..

« اوززنده بو مکتوب ظهور ایدن کنج
آدامک جسدی دون (سهن) نهری اوززنده
(بوژ بوال) ایله (مارلی) آراسته در بولو .
تمشدر . بر بحر یلی اسمنی اوکرده تمک ایچون
اوزرخی آرادینی زمان بو مکتوب چقمشدر »

نقل ایدن : علی راعب

مقدن ، حتی ، حتی ... اوقشامقدن پیله سزی
منع ایدیورم .

راحت طوراجمعی وعد ایتدم . او ،
تمیرلری تکرار ایدیوردی : « اکر قیملدا
نیرسکر صندالی ده وریرم ! »

شیمدی یان بانه یاتمش ، کوزلری میز سبایه
دیکمش ، آفتیق یه کنده میز ترک ایتشدک .
صندالک مهم حرکتلری بزه بر بشیک ذوق
ور ییوردی . کیچه نهک خفیف اوغولوسی
شیمدی داها واضح اولارق قولاقلری
کلور ، بعضا می اوره رتیوردی . غریب
و آجی بر هجانک ، نهایتسز بر شفتک ،
صمیمق ایچون قوللری ، سومک ایچون
قلبی آجق ، دوشونجیلری ، وجودیمی ،
حیاتی ، بوتون وار لیمی باشقه بر یسنه فدا
ایتمک احتیاجنه بکزمین بر حسک ایچمده
کیندکجه بویودیکنی دوی یوردم .

کنج قادین صایقلا بور کی میرنده ایدی :
« نه ده میز ؟ نه می کیدیورم ؟ یوقسه ارضدن
اوزا قلاشسور می ؟ نه لطیف حیات . .
اوخ ! اکر بی سوسه دیکز . . برا !! »
قلیم چیرینغه باشلادی ، هیچ بر جواب
ور یعدم . شو آنده بلکه اونی سوی یوردم .
آرتق بنده شدید بر حرکت آرزوسی قللم
مشدی . بویله یک ای ایدم ، اونکله یان بانه
اوزانوب یاتق بکا کافی ایدی .

هیچ قیملدا نمادن ساعتله جه یاتدق . آلامز
تماس ایدیوردی . سحرلی بر قوت میزی
حرکتدن منع ایدیوردی . مجبول بویوسک
بر قوت ! میز برینه تماس ایتکمزین بری
برینک اولان بیلکمزک فوئده صمیمی ،
نزه بر ازدواج ! بونه ایدی ؟ بیلور می ایدم ؟
بلکه عشق ایدی . . .

ساعت اوچ واردی . یاواش یاواش شفق
سوکبور ، بویله بر آیدینلق سبای قاپلایوردی .
صندالیز بر شیشه سجادیدی ، بن دوغر ولدم .
کوجوک بر آدالک کنارنده ایدک . قارشیزنده
اقلر بوتون کینشک کنجه قمر می ، مور ،
پنجه شعللر ایچنده یاییوردی . آتون دومانلره

کیده. قرون وسطی بر عضوی دوره ایدی. تجدید دورندن ۱۷۸۹ فرانسه بو یوک اختلاعه قادر بر تنقید دوره سی امتداد ایتمکده. زمانمزه یکی بر «تشکیل» یکی بر اجتماعی انمؤذج وجود بولویور. [۱]

هربرت سسپه نسر «وزن و آهنگ» قانونی نامی ویردیکی بر قانون اورتایه قویدی: بوقانون کاشانی اداره ایتک ایچون اجتماعی عالمی آشان، طاشان بر قانوندر. بو قانونه نظرأ نوبت بنوبت تکاملار، انحلالار، نقصانقلر یعنی حرکتک ازاله سی ایله ماده نك حرکتک مرکزى، ماده نك یا بیلماسی صورتیه حرکتک امتصا. صلمی واقع اولمقدهدر.

حرکت و سکونی افاده ایدن فیزیق میخانیکی، اجتماعی میخانیکیک ربط ایدن افادملر ایچیه سه جیلیرسه بو ایضاحلر اوکوست قونئک نظریه سی یانئده بسط شیلردر.

هر ایکی نظریه ده ده تاریخک جهیلری ایکیزلی ویا اولجیلدر. ممتاز بر متفکر اولان هغهل ایچون بو جهیلر اولجدر: برداعا، بر مقابل ادعا، برده ترکیب یکدیگری دوحال تعقیب ایدور. هغه لک ادعا ایتدیکی بو اوج جهیه تاریخک، منطقک قانوندر. جمعیت حیاتده بو تناوب بر اداره سیسته نك تأسیسی ایله باشلار: بو بر ادعادر، دعوادر. فقط اونی ییقان نمونیه نزلکر تولد ایدور. بو مقابل ادعادر. اسکی حالک طرفدارلری جبارتلری تکرار قازانیلر، بعضی تعلیملره بالتهیه واسل اولورلر. بو صورتیه «مخاط» بر اداره تأسیس

[۱]: ۱۷۸۹ فرانسر اختلالی یاپاس.

زادگان مسنطریه فارشی «بورژوا: متوسط» صنفک حریتی، مظلوم انسان کنتله نیک قورتو. لوشی تأمین ایتشدی. بو کون «رولونه نایک» ذنکین خلطره فارشی وضعی بر تنقید دوره سی حاملر لانیور. بوتون آوروپا ملترلر ده ده «حکومتی: étatiste» سوسیالیزمه فارشی آشکار بر نایل وار. ۱۷۸۹ انقلابدن صوکرآ آوروپاده قأسس ایدن قاپتالیست: سرمایه دار» سیستم اجنای بر اعوذجدر که حریت مبدائیست استقادر ایدور روسیه مساوات مبدائیست استقادر ایدور قومونیزم آوروپایی، آوروپا بورژوازیسی بییق ایستین اجتماعی بر اعوذجدر.

ایدور: ایسته شو صو کونجی وجهیه بر ترکیبدر. بلناوبه بوتلائی وجهیلی منظومه یکی بر تکامل ایچین حرکت نقطه سی وظیفه سی کوردور. اوج منزل: فعل، عکس فعل، انتقال و اشلاف دییه توصیف اولته بیلیرلر.

بر عصر ظریفده فرانسه ده بوکا اولدجه ایی بر مثال بولته بیلیر: اولاسکی ره نیم، صوکرآ اختلال، ایلک ایمپراطورلوق، ره ستو-راسبون، تموز حکمدارانی. هغه لک سیسته منده کی ترکیب و انتقال مرحله سی ایکی اولکی دوره یه بر ترقی بخش ایتش اولویور. بو فکر عینی زمانده اوکوست قونئکده فکری ایدی. قونئ ایچین هر یکی عضوی دور اولکیلری ایله مناسبتلری دولایسیله متوسط تنقیدی دورمه نك متروک ائندن استقاده ایدور. عینی زمانده بو فکر هر برت سپه-نسرلر ده فکری ایدی.

درمیان ایدیلان سیسته ملر ده مشترک اولان شی، متوفی فرانسر اجتماعیجیسی «راؤل دولاغراسوری» نك «تکمالک غرافیک شکل» De la forme graphique de l'évolution سیرلوحه لی تألیفنده درمیان ایدلشدی. بو اجتماعیجی، طبیعتک دائرلر شککنده کنیدینه عودت فکری نظر اعزازه آلدی. و ترقی مفهومی ایله ترکیب ایتدی:

ترقی، نفلک، عامه نك ظن ایتدیکی کبی مستقیم برخط امتداندجه یورومز. و یقونئ ساده تلقیسی وجهیه بردائر شککنده وجود بولماز. بر خزلون کیدیشی تعقیب ایدور. خزلونک هر دورنده بشریت یکی بر نقطه یه کلیر. بوجریان نتیجه اعتباریه قسمی اوتجما. علوه، تدبیرله رغماً بر ترکیبدر. و بو ترکیب معین بر ترقی ایفاده ایدور.

شیمدییه قادر کوستردیکمز بوتون نظر-یملرک جدی بر اهمیت واردور. هر بری تاریخی مثاللر ده تأیید ایدیلر بیلیر. بناء علیه بولنلردن هر بری حقیقتک بر جزئی احتوا ایدیور دیمکدر. فقط قناعتمه نظرأ بولنلردن هیچ بری تمام حقیقتی احتوا ایدرکی کوستریمله. «اجتماعی تحاول» ساده بردستور ایله افاده

ایدلکدن چوق اوزاق و چوق معضل بر شیدور. «اجتماعی تحاول» هر یرده دائمی عینی قاعده لره توفیقاً اولماشدر. زمان، مؤسسملر، محاللر آراسنده فرقلر وجوده کتیرمک لازمدور. تصور اوانان تاریخ، تدقیق اولانان ملکک، انکشافی تعقیب ایدیلان حادثه لره کوره بیلین قاعده لری طایمان تار-یخک یکی منظره لری قارشیننده حیرتلر ایچنده قایلر.

بو طرزه اداده کلام یوقاریده درمیان ایدیلان دستورلرک فائده نر اولدیفی سوله مک دیمک دیکلر. بالعکس اجتماعی تدقیقانه ایلر-یله دیکه ایچلرنده نظره بارز بر صورتده چاربان حادثه لری مشاهده فرسته نائل اولورز. فقط اثباتده، دلالتده بولنان بعضاً بریسی، بعضاً دیکریدر. بری هر شی ایضاحه، خلاصه ایتک کنایت ایدمه نر. بولنلرک یانئده مجهوله ده مهم بر موقع آیمیرق ایجاب ایدیور! سوله دیکر مزدن بر نتیجه جیقارلم: تحاول evolution، اجتماعیات علمنده ضروره ترقی نی افاده ایتز. تحاول درمیان ایدیلان صیوره، و تیرمه نك کیفیتی حقنه ده هیچ بر قیمت حکمنی، تضمن ایتیم بی طرف بر افاددر. تکامل و ترقی ایسه مدخی متضمن بر تعیددر. بر چوق حالانده اجرا ایدیلان «تحاول» لره بو «ترقی» توصیفک و بریله مبه جنکی اجتماعیه طایق لازم کلیر. ترقیات بالکتر توقنلر رجعتلره قطع ایدلنکله قالمز عینی زمانده ترقیات محلی و قسمیدر. ده.... بر ملتک سیاسی و یا خود صنای بر مظنرته مستند ترقیسی دیکر ملتک تدیسی وجوده کتیره بیلیر. عینی ملت داخلنده بردائر نك، بر مؤسسملرک، یا خود بر نوع مؤسسملرک ترقیسی دیکر بر ساحه ده کی تدی ایله مترافق اولایبیلیر. عسکری تشکیلا-تک ترقیسی قاوغاچی خویله، «جدانی وحشت: barbarie atavique» دوغر و بر تدینی تولید ایدیلیر. او حالده ترقینک مختلف شکلی بر برلرینه ضروره مر بو ط دیکلر!.. الک اهمیتلی بر مسئله ده اخلاقی ترقینک

تفرقه : ۳۶

استبصار اعضا سندن

سپاره سربونار «ك جنای

عمری: آناتول فرانس ، ترجمی: پیسج اور مایه

آولی، (ژان) ی کوره بیلیری یم دییه هر طرفه یاقه یاقه کچدم. اوده بی کوزمه تیورمش. قوشارق یاقه کلدی .

— (ژان)، اگر صاچکزك برتنله دوقونور- لرسه بکا یازارسکز ؛ الله ایصار لادق !

— خایر ، الله ایصار لادق ده کیل !

جواب ویردم :

— آوت ! آوت ! الله ایصار لادق ده کیل .

بکا یازکز .

دوغرو مادام (دوغبری) یه کیتدم .

— خاتم ، بکله برابر (روما) ده . موسیو

بونى بیلیم یورمیدی ؟

— آوت او یله ایدی ! دییه جواب ویردم ؛

مادام ، یازمشدی .

فی الحقیقه بوندن خبرم واردی واونوق

ایچون آى عقلی قایب ایتمه لازمدی .

خدمتجی ، غالباً بویله دوشوندی . چونکه

بی : «موسیو (بونار) ، جوجوقلاشمش !»

دییه برطوله سوزدی و عجباً غیر طبیی بر

حرکتده بولوناقجی یم دییه مردوده نك

طرازلسندن اکیلوب باقدی . عالوکه بن

باساماقلری دوغروجه ایندم و او مایوساً

چیکلیدی .

اوه کپرکن موسیو (ژولیس) ك سالونده

اولدینی اوکرندم . بو ده لیقانیله ده بکا سبق

سبق کلپوردی . شهبه سز امین برحاکه سی

یوقدی ، فقط دکسی ده بسیط دکبلیدی .

یالکزی یوسفزکی یازونجامی سیقدی . هیهات !

دییه دوشوندم ؛ کچ دوستمه او یله بودالافلر

سویله حکم که بونادیمه اوده قائل اولاجق .

طبیی کنديسه برادینک خله اولنك ایسته دیکنی ،

اخلاقسز بر آدام معامله سی کوردیکمی ،

(توره ز) ك شه آلتنده بولوندینی و (ژان) ك،

دنیا نك الكشریر قادی نك آلتده قالدینی ایضاح

س-و-ی-ج

کوزلرندن دوکولن

بهارك بیلدیزی ،

سحر وقتی روزکازی

دوداقرنده کولن ،

قلبی فرح ، صاف و دینچ

روحندن طاشان سهوینچ

کوزلرندن دوکولن .

علی ممتازه

ایده بیلیر . اجتماعکار تحاوللره کلنجه آوزو

اولنان بویایلکلی تنقیص ایدهن تحاوللردر .

بومعیارلرک غیر صحیح اولدینی ادعا ایده بیلرک ،

بومعیارلره اعتراض ایده بیلرک اولورسه اجتماع

عیانجی یه یالکزی بر قاعده توصیه اولته بیلیر :

مشاهده ایديان حادثهلر حقنده توصیفده

بولنقدن اجتناب ایتمک ... اجتماععی یالکزی

تصور ایده بیلرک ، ایضاح ایده بیلرک .. حکمده

بولته یه حق . بوقامیله علمی : scientifique

بروضعت اولور . اجتماععنده ، ملاتلر حیاتنده

ترقی فی قولایقله مشاهده ایتمک دائماً شهلی

برشیدر . سوسیولوغ ترقی کله سی تلفظدن

دائماً صافیمه لیدر ؛ تحاول افاده سی اونک

ایچین کافیدر . .

مترجمی

ابراهیم محمود

پکن نسخه مندره (۱۲۲۲) نجی صحیفه نك

اوجنچى ستونى برنجی سطرانده کی (کوزل یاشلر بی) .

(کوزل یاشلر بی) و (۱۲۲۳) نجی صحیفه نك

ایکینجى ستونى اون ایکینجى سطرانده کی (کسدر -

مه سندن) ، (کسدرمه سندن) و (۱۲۲۲)

نجی صحیفه نك اوجنچى ستونى (۲۳) نجی سطرانده کی

(حیاتی قاریشدر بر مایوب) ، (خیال قاریشدر بر مایوب)

اوله ققدر ، واقع یاکاشلرک تصدیق بر مایوب درمز .

نورک ک استقره لى محافظه ابرمه بیلر سی

ایچین هو اردورهده مالک اولسی لازمدر .

برده آجی « نورک طیاره جمعیته »

بارومر محکمدر .

فکری ومادی (اقتصادی) برترقیه صقی

بر صورتده مربوط اولوب اولدینی بیلکدر :

(۱) بزکندی حسابزه ظن ایدیه روزکه

تحصیلک ، علمک انکشافی اخلاقی تکامله مساعد

بر مبدأ اوده بوقاعده نك چوق مستشاری

اولدینی ، طانجامازلی ایدمه یز .

ترقی کله سی باشقه بر مستهلله یده اورتایه

چیساریور : « بوتون قیمت حکملری

jugements de valeur ضروره آفشیدر .

ترقی نك توصیفی ده بالطبع عیبله او یلدر .

بز جمیتک مفکوره مه دوغرو یوروشنه

ترقی دیوروز . فقط بو «ایده آل» شخصی

دکلیدر ؟ اونك اساسی برشی اولدینی کیم

ادعا ایده بیلیر . مشکلاته تصادف ایندیکمز ،

باشمز صیقلدینی زمان اوندن شبه ایدره ز .

مفکوره بالتلیجه فردلره کوره دکیشیر .

فردلر هرشی ، ك کوچوک مسئله لری بیله

باشقه باشقه محاکمه ایتیه یورلری . . . بناء

علیه بریسنه ترقی حالنده کورونن دیکرینه

تدنی یه بکزه تیلیر . پولتیقه ساحه سنده مثلاً

بر فرقه دیکرینك مشوم ، اجتماعکار ظن

ایستکلری قشیدانی دیکری فوق العاده ، تر-

قیپور کورور . . .

اوحالده بوشکلاتدن ناصیل قورتولمالی . . .

بشری حرکتک ، تکاملک وهبری وظیفه سی-

کوردهن ملاتلر ایچنده عمومی صورتده قبول

ایداش مبدألری ترقی ایچین معیار اتحاد ایتمک

مقولدر دهنه بیلیر .

بناء علیه بی نوعمزلرک بویولر برقمعه مادی

(اقتصادى) ذهنی ، اخلاق نمونیتلر .

تعلیملر تأمین ایدهن تحاوللر ترقیور تولقی

[۱] مشهور انکیز فیلوزوفی هبرت - په لیر

مکتبلر آجه نك ، عمللر عددی جوغانه کله حقی مطبوکاک ،

نفریاتک زیره ، اخلاق اوزرنده تأثیر اولدینی

ادعا ایتمش وده مقررات عملکترده تحصیل هر طرفه

تعمیم ایتیمک بر بودالاقدن عبارت اولدینی سوله .

مشدر . بو خصوصده ایزاد ایتدیک دلیل علمک ،

تحصیلک حیات ایچین مطلقاً ضروری برشی اولادینی

اساسیدی . غریبه ل ، آقیری فکرلر دیواننده

هیچده آسرافالردن کری قائلان بو فیلوزوفک

ادعاسی برچوق قائل طرفندن بک قوه دلایلر ،

اجتماعی مثاللره ، ابطال ایدلدر .